

**UNDERVISNINGS
MINISTERIET**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Vejledning til Folkeskolens prøver i faget idræt

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
August 2018

Indholdsfortegnelse

Formål med vejledningen	2
Prøvegrundlag - Fælles mål	3
Prøveform	4
Prøveforløb: Før prøven trin for trin	6
Gruppedannelse	7
Valg/definition af tema	7
Lodtrækning af indholdsområder	8
Vejledning	9
Et eksempel på et vejledningsforløb	11
Dispositioner	11
Eksempel på disposition	13
Forberedelse og hjælpemidler	14
Brugen af internettet	14
Lærerens opgaver	14
Undervisningsbeskrivelse	14
Eksempel på en undervisningsbeskrivelse	16
Tekstopgivelse	17
Et eksempel på en tekstopgivelse	18
Tidsplan	19
Info til eleverne	19
Selve prøven	21
Den praktiske del trin for trin	21
Den mundtlige del trin for trin	22
Tid og sted for prøven	22
Eksaminator	23
Sikkerhed	23
Hjælpere	23
Hjælpemidler og rekvisitter	24
Prøve på særlig vilkår og fritagelse	24
Fritagelse for aflæggelse af en obligatorisk prøve	24
Censor	25
Vurderingskriterier	25
Bedømmelse/vejledende karakterbeskrivelse	26
Sygdom og skader	27
Bilag	28
15. Bekendtgørelse	28

Formål med vejledningen

Formålet med denne vejledning er at forklare og uddybe de krav, der stilles i prøvebekendtgørelsen i faget, således at skolens ledelse og faglærer kan få svar på de prøverelaterede spørgsmål, der måtte være i forbindelse med forberedelse og afholdelse af folkeskolens prøver.

Vejledningen tydeliggør den sammenhæng, der er mellem prøvebekendtgørelsen og folkeskolens formål, fagformål, kompetencemål og færdigheds- og vidensområderne samt den vejledende læseplan for faget, således at skolens ledelse og faglærer kan få svar på evt. prøverelaterede spørgsmål.

Kravene i faget idræt, som de er beskrevet i Fælles Mål og prøvebekendtgørelsen, danner grundlaget for tilrettelæggelsen af prøverne i idræt. Ifølge folkeskolelovens § 18, stk. 3, skal undervisningens indhold fastlægges således, at kravene ved prøverne i de enkelte fag kan opfyldes.

Eleverne skal inden prøverne orienteres om prøvekravene og vurderingskriterierne og om, hvordan prøvernes enkelte dele vil foregå.

Læs mere i:

- Prøvebekendtgørelsen: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=202890>
Fagbilaget for idræt: bagerst i denne vejledning
- Fælles Mål for idræt i: <http://www.emu.dk/modul/idr%C3%A6t-m%C3%A5l-%C3%A6seplan-og-vejledning>
- Læseplanen for idræt: <http://www.emu.dk/modul/idr%C3%A6t-m%C3%A5l-%C3%A6seplan-og-vejledning>
- Karakterbekendtgørelsen: <https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=167998>
- Yderligere information og vejledning om prøveafholdelse kan læses i prøvemappen: <http://www.uvm.dk/Uddannelser/Folkeskolen/Folkeskolens-proever>

Prøvegrundlag - Fælles mål

Faget idræt er et obligatorisk fag i folkeskolen fra 1.-9.klasse. Undervisningen er opdelt i fire trinforløb: 1.-2.klasse, 3.-5.klasse, 6.-7.klasse og 8.-9.klasse. I faget idræt skal eleverne lære at indgå i alsidige, og idrætslige sammenhænge, hvor det er centralt, at eleverne opnår kropslige færdigheder og viden om fysisk aktivitet samt oplever glæde ved og lyst til at udøve idræt i mange forskellige arenaer.

Prøven i idræt skal afspejle elevernes udbytte af undervisningen i idrætstimerne. Eleverne skal i faget idræt udvikle kropslige, idrætslige, sociale og personlige kompetencer. De skal opnå kendskab til alsidig idrætskultur og udvikle lyst til bevægelse.

Idrætsfaget skal give eleverne erfaring med og indsigt i idrættens betydning for sundhed og trivsel samt i samspillet mellem samfund og idrætskultur.

Eleverne skal gennem alsidig idrætspraksis have mulighed for at opleve glæde ved og lyst til at udøve idræt og udvikle forudsætninger for at forstå betydningen af livslang fysisk udfoldelse i samspil med natur, kultur og det samfund og den verden, de er en del af.

Endelig skal eleverne udvikle forudsætninger for at tage ansvar for sig selv og indgå i et forpligtende fællesskab.

Undervisningen er beskrevet ud fra de tre overordnede kompetenceområder i Fælles Mål:

- 1. Alsidig idrætsudøvelse**
- 2. Idrætskultur og relationer**
- 3. Krop, træning og trivsel**

og de dertil hørende færdigheds- og vidensområder for 4. trinforløb:

1. Alsidig idrætsudøvelse:

- Redskabsaktiviteter
- Boldbasis og boldspil
- Dans og udtryk
- Kropsbasis
- Løb, spring og kast
- Natur- og udeliv

2. Idrætskultur og relationer:

- Samarbejde og ansvar
- Normer og værdier
- Idrætten i samfundet
- Sprog og skriftsprog

3. Krop, træning og trivsel:

- Sundhed og trivsel
- Fysisk træning
- Krop og identitet

Prøveform

Faget idræt er til udtræk i den naturfaglige blok.

Prøven er en praktisk/mundtlig gruppeprøve, der aflægges i grupper af 2-5 elever.

Prøven består af en fremlæggelse af et praksisprogram og en efterfølgende reflekterende samtale. Praksisprogrammet består af færdigheder og viden fra to færdigheds- og vidensområder, som i forhold til prøven bliver kaldt for indholdsområder. Indholdsområderne er fordelt i to puljer, pulje A og pulje B, og eleverne trækker et indholdsområde fra hver pulje. Praksisprogrammet baseres på de to lodtrukne indholdsområder.

Indholdsområderne er følgende:

Pulje A:

Redskabsaktiviteter

Dans og udtryk

Kropsbasis

Pulje B:

Løb, spring og kast

Fysisk træning

Boldbasis og boldspil

Natur- og udeliv (kan fravælges i forhold til praktiske årsager)

Eleverne knytter deres praksisprogram til et idrætsfagligt tema, som skal være tydeligt i deres praksisprogram og foldes ud i den efterfølgende reflekterende samtale.

Grupperne vælger derefter et af de overordnede temaer eller et selvdefineret tema, der godkendes af læreren. Temaerne skal have et fælles idrætsfagligt indhold, som udspringer af arbejdet med kompetenceområderne. Tema og indholdsområder skal både danne udgangspunkt for udarbejdelsen af et praksisprogram og den efterfølgende reflekterende samtale.

Prøvetiden inklusive votering er:

- a. 35 minutter for to elever
- b. 45 minutter for tre elever
- c. 55 minutter for fire elever
- d. 65 minutter for fem elever

Eleverne prøves i:

Kropslige færdigheder

- a) at tage kvalificerede valg
- b) at vise kvalitet i bevægelse

Sammensætning af praksisprogram

- a) praksisprogrammets sammenhæng med tema
- b) idrætslige færdigheder
- c) at udvikle idrætslige aktiviteter
- d) samarbejde

Idrætsfaglig viden

- a) i forhold til valgte tema
- b) i forhold til programmets to indholdsområder
- c) anvendelse af fagord og begreber

På baggrund af en helhedsvurdering af eleven gives der en individuel karakter.

Prøveforløb: Før prøven trin for trin

1. Gruppedannelse

Grupper på 2-5 elever dannes (jf. afsnittet om gruppedannelse).

2. Valg/definition af tema

Med udgangspunkt i Fælles Mål vælger/definerer læreren i samråd med eleverne minimum tre temaer, der har været genstand for undervisning i fagets 4. trinforløb, og som opgives.

(jf. afsnittet om valg af tema).

3. Lodtrækning af indholdsområder

Eleverne trækker gruppevis to indholdsområder i henholdsvis pulje A og pulje B senest 5 skoledage før de skriftlige prøver begynder og tidligst den 1. april (jf. afsnittet om lodtrækning af indholdsområder).

4. Valg af tema

Grupperne vælger – med vejledning fra læreren – ét af de opgivne temaer eller et selvdefineret tema. Et selvdefineret tema er et tema, som eleverne selv vælger. Temaet skal stadig tage udgangspunkt i Fælles Mål og godkendes af læreren. Temaet skal kobles til praksisprogrammet og foldes ud til den mundtlige del (jf. afsnittet om valg/definition af tema).

5. Vejledning

Grupperne indkredser – med vejledning fra læreren – hvilke øvelser de vil bygge deres praksisprogram op omkring, samt hvordan de vil koble praksisprogrammet sammen med gruppens udvalgte tema (jf. afsnittet om vejledning).

6. Undervisningsbeskrivelse og tekstopgivelse

Når faget er udtrukket, eller eventuelt før, udfærdiger læreren en undervisningsbeskrivelse samt en tekstopgivelse, som udleveres til eleverne hurtigst muligt efter d.1. april og senest ved udtræksfagenes offentliggørelse (jf. afsnittet om undervisningsbeskrivelse og tekstopgivelse med eksempler).

Undervisningsbeskrivelsen skal omfatte oplysninger om undervisningens form og indhold inden for fagets tre kompetenceområder samt de tre udvalgte temaer. Det skal fremgå af undervisningsbeskrivelsen, hvilke tekster og multimodale tekster der har været anvendt i undervisningen. Der opgives mellem 15 og 20 normalsider, der fordeles ligeligt mellem tekster i forhold til de udvalgte temaer og tekster i forhold til idrætsfaglig teori.

7. Udarbejdelse af praksisprogram og disposition

Grupperne udarbejder – med vejledning fra læreren – en disposition for deres praktiske og mundtlige prøve. Dispositionen godkendes og underskrives af læreren og eleverne. Dispositionen afleveres i 2 eksemplarer til læreren (jf. afsnittet om dispositioner).

8. Eleverne træner og forbereder

Eleverne arbejder med deres praksisprogram samt den mundtlige del gennem træning og forberedelse mod prøven.

9. Tidsplan

Læreren udarbejder en tidsplan for prøveafholdelsen, således at der er afsat tid til, at grupperne kan stille remedier frem til deres praksisprogram (jf. afsnittet om tidsplan med eksempel).

10. Censor

Læreren sørger for at tidsplan, undervisningsbeskrivelse, dispositioner samt tekstopgivelse er tilgængelig for censor, således at censor har det i hænde senest 14 dage før prøveafholdelsen.

11. Praktiske forhold

Læreren tilrettelægger, hvor og hvordan de praktiske og mundtlige dele af prøven skal foregå.

Gruppedannelse

Eleverne danner grupper af 2-5 elever med vejledning fra læreren. Det er lærerens ansvar at sørge for en ramme omkring en god gruppedannelsesproces, samt at alle elever indgår i en gruppe.

Det kan være en fordel at opfordre eleverne til at danne grupper ud fra forskellige kompetencer, således at gruppen har større viden inden for forskellige indholdsområder.

I henhold til prøvebekendtgørelsens § 20, stk. 2 kan skolens leder i helt særlige tilfælde beslutte, at prøven i idræt kan tilrettelægges som en individuel prøve for en elev, når det er begrundet i et specifikt hensyn. Det kunne fx dreje sig om en elev, der bliver indskrevet på skolen, efter at gruppedannelsen i klassen er gennemført. En elev, der går op alene, vil få tildelt samme tid som en gruppe på to elever.

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=198165>

Valg/definition af tema

I undervisningen inddrages et antal temaer, som er valgt i henhold til fagets tre kompetenceområder og eventuelt valgt/konstrueret på baggrund af aktualitet eller særlig interesse fra elevernes side. Temaerne kunne fx være *“Idræt og historie”*, *“Idræt og kultur”*, *“Idræt og sundhed”*.

Inden eleverne trækker deres indholdsområder fra pulje A og pulje B, har læreren i samråd med eleverne udvalgt minimum tre temaer, som de kan vælge at arbejde med til prøven. Disse offentliggøres af læreren, inden grupperne trækker deres indholdsområder tidligst den 1. april eller senest 5 skoledage før de skriftlige prøver begynder.

Det er vigtigt, at de temaer der arbejdes med og udvælges til prøven, tænkes ind i alle indholdsområderne, og at de ikke bliver for specifikke omkring et indholdsområde. Fx er et tema som *“Idræt og dans”* meget snævert i forhold til indholdsområdet *“Dans og udtryk”*. Et mere bredt tema kunne være *“Idræt og kultur”*, der kunne handle om kulturforskellene mellem et fitnesscenter og kulturen i en forening eller streetkulturens mange forskellige aktiviteter, som fx streetbasket, streetfodbold og hip hop dans.

Et andet tema som også kan tænkes bredt, kunne fx være *“Idræt og historie”*, hvor eleverne kunne arbejde med dansen gennem tiderne, boldspillets udvikling, redskabernes udvikling eller evt. redskabsgymnastikens udvikling, som bl.a. har bevæget sig fra klassisk gymnastik til parkour og fra organiseret idræt til uorganiseret idræt. Det kunne også være foreningslivets udvikling inden for fx gymnastik, dans og bold frem til fitnesscentrenes tilbud, herunder yoga, crossfitness, power hold m.m. Igen drejer det sig om organiseret idræt overfor uorganiseret.

Når eleverne har trukket deres indholdsområder, vælger de i samråd med læreren, hvilket tema de vil arbejde med. Temaet skal afspejles både i den praktiske og mundtlige del af prøven.

Hvis eleverne vælger at arbejde med et selvdefineret tema, som læreren ikke har opgivet, er det vigtigt, at læreren vejleder gruppen, således at temaet har et fælles idrætsfagligt indhold, som udspringer af arbejdet med kompetenceområderne.

Selvdefineret tema

Vælger eleverne et selvdefineret tema, er det deres opgave i samråd med læreren at opgive tekster i forhold til det selvvalgte tema. Dette skal forstås således, at gruppen skal vælge en til to tekster inden for deres selvvalgte tema, som de erstatter for tilsvarende tematekster. Deres samlede tekstopgivelse skal ende på 15-20 sider ligeligt fordelt mellem tematekster og idrætsfaglige tekster. Disse tekster påføres elevernes disposition, printes ud og vedlægges gruppens disposition, som gøres tilgængelige for censor.

Eksempler på temaer:

Idræt og samarbejde

Idræt og sundhed

Idræt og identitet

Idræt og køn

Idræt og kultur

Overskrift

For nogle grupper kan det være en hjælp, at de giver deres praksisprogram en overskrift, som kan være med til at skabe et univers, sætte en scene eller blot fungere som en rød tråd i deres praksisprogram. Det kunne fx være, at eleverne har valgt temaet *“Idræt og kultur”* og sætter overskriften *“Jorden rundt”* på deres praksisprogram. Et andet eksempel kunne være temaet *“Idræt og samarbejde”*, hvor overskriften kunne være: *“Sammen er vi stærke!”*

Vejledning i forhold til tema

Det er vigtigt, at eleverne lader temaet være et styrende fokus både gennem praksisprogrammet og den mundtlige del. I vejledningen af eleverne er det en fordel at stille dem følgende spørgsmål: *“Hvordan ser I præcis jeres valgte tema indgå i de øvelser/aktiviteter, som I har valgt til jeres praksisprogram?”*, *“Hvilke øvelser gør jeres tema tydeligt?”* og *“Hvorfor er jeres valg gode i forhold til jeres tema?”*

Lodtrækning af indholdsområder

Eleverne trækker gruppevis ét indholdsområde fra pulje A og ét indholdsområde fra pulje B, senest 5 skoledage før de skriftlige prøver begynder og tidligst den 1. april.

Lodtrækningen af indholdsområderne skal ske under overværelse af skolens leder. Når en gruppe har trukket en seddel med et indholdsområde, lægges sedlen tilbage i samme pulje, sådan at alle grupper har mulighed for at trække de samme indholdsområder. Det kan være en fordel at sedlerne fra pulje A har en farve og sedlerne fra pulje B har en anden farve.

Puljerne indeholder indholdsområderne fra fagets kompetenceområder. Indholdsområdet Natur- og udeliv er ikke obligatorisk som indholdsområde i lodtrækningen af hensyn til den praktiske planlægning af prøven. Hvis man som lærer ønsker, at eleverne skal prøves i Natur- og udeliv, placeres indholdsområdet i pulje B. Det er altså frivilligt, om læreren vil inddrage indholdsområdet Natur- og udeliv til selve prøven.

De øvrige områder er obligatoriske i forhold til prøven og skal fordeles i puljerne, som det fremgår af skemaet.

Puljerne indeholder følgende indholdsområder:

Pulje A	Pulje B
Redskabsaktiviteter	Boldbasis og boldspil
Dans og udtryk	Løb, spring og kast
Kropsbasis	Fysisk træning
	Natur- og udeliv

Det er vigtigt, at man har læst både Fælles Mål for faget idræt og Læseplanen for at være fortrolig med, hvad indholdsområderne indeholder. Hvad skal eleverne lære i arbejdet med disse indholdsområder, hvilke kompetencer, færdigheder og former for viden skal de opnå, og hvad bliver eleverne prøvet i, når de trækker de forskellige indholdsområder til en evt. prøve.

<http://www.emu.dk/modul/idr%C3%A6t-f%C3%A6lles-m%C3%A5l-1%C3%A6seplan-og-vejledning>

Vejledning

Undervisningen i faget idræt skal omfatte de kompetenceområder, der er med til at give eleverne mulighed for at udvikle kropslige færdigheder, give eleverne kompetencer til at sammensætte et praksisprogram og udvikle idrætsfaglig viden. Vejledningen skal derfor tage udgangspunkt i Fælles Mål og den undervisning, eleverne har modtaget.

Fra den 1. april hvor eleverne kan trække indholdsområder, kan eleverne vejledes i udarbejdelse af dispositioner herunder bl.a. valg af tema og sammensætningen af et praksisprogram med henblik på en prøve.

Eleverne kan vejledes i:

- processen omkring valg af tema i forhold til deres lodtrukne indholdsområder
- sammensætning af praksisprogrammet
- valg af øvelser, aktiviteter, bevægelses-sammensætninger m.m.
- forberedelse af den mundtlige del
- træning af praksisprogrammet

Under vejledning af eleverne er det en god ide at få dem til at reflektere over egen praksis, herunder de valg de træffer gennem åbne spørgsmål. Det kunne fx være: *Hvorfor har I valgt netop den øvelse? Kunne man vælge andre øvelser, hvor der arbejdes med samme muskelgruppe? Hvordan tænker I temaet ind? Hvordan tænker I progression ind i jeres forløb? Hvorfor viser I ikke alle det samme?*

Det er ikke sikkert, at alle grupper har brug for lige meget vejledning inden for alle områder. Det må derfor være lærerens faglige vurdering, der afgør, hvor meget vejledning de enkelte grupper har brug for.

Vejledningen kan foregå i undervisningstimerne eller som vejledningstimer. Det er skolelederens ansvar at være med til at skabe de bedste rammer for, at eleverne kan modtage den optimale vejledning. Derfor er det hensigtsmæssigt at indgå en dialog med skolens ledelse allerede tidligt i forløbet i forhold til planlægning af undervisningstid, vejledning og fysiske rammer.

Efter offentliggørelse af udtræksfagene og frem til afholdelse af prøven kan undervisningen foregå som vejledning i elevernes planlægning af selve prøven.

Bliver faget ikke udtrukket, kan man vælge at lade eleverne arbejde videre med deres praksisprogrammer og fremlægge dem for hinanden, som en afslutning på faget.

I tilfælde af, at eleverne forbereder sig til prøven på skolen i form af praktisk træning, så er det vigtigt, at have fokus på tilsyn og sikkerhed i skolens træningslokaler. Det er skolen, der fører tilsyn med og har ansvaret for sikkerheden i skolens træningslokaler.

Et eksempel på et vejledningsforløb

Vejledningsforløb frem mod prøven i idræt.

Tre uger før den 1.april:

Eleverne danner grupper i samråd med læreren.

Eleverne udvælger minimum tre temaer i samråd med læreren.

Den 1.april:

Eleverne trækker gruppevis ét indholdsområde fra pulje A og ét indholdsområde fra pulje B.

Fra den 1.april til dagen for offentliggørelsen af udtræksfagene:

Eleverne arbejder med udarbejdelse af disposition, praksisprogram og den mundtlige del i idrætstimer og evt. i den understøttende undervisning.

Dagen for offentliggørelse af udtræksfagene:

Idræt er udtrukket:

Eleverne arbejder videre frem mod prøvedatoen med deres programmer og mundtlige del. Dispositionerne skal færdiggøres og afleveres, så de kan være censor i hænde senest 14 dage før prøvedagen.

Undervisningstiden i faget omlægges til vejledning frem mod sidste skoledag. Efter sidste skoledag planlægges der træning og vejledning i de tre dage før prøven. Eleverne skal fx til prøve torsdag, og derfor er lærertimer mandag, tirsdag og onsdag omlagt til at vejlede eleverne mandag, tirsdag og onsdag.

Idræt er IKKE udtrukket:

Eleverne fremviser deres praksisprogrammer i deres undervisningstid frem mod sidste skoledag.

Dispositioner

Når grupperne har trukket to indholdsområder og valgt et tema pr. gruppe, skal de med udgangspunkt i lærerens vejledning udarbejde en disposition for deres prøve.

En disposition skal indeholde følgende:

- gruppemedlemmernes navne og klasse
- angivelse af valgt tema samt de to lodtrukne indholdsområder
- en kort oversigt over de praktiske øvelser i praksisprogrammet
- en kort redegørelse for valg af tema. Hvordan temaet viser sig i praksisprogrammet, og hvordan eleverne vælger at inddrage temaet og indholdsområderne i den mundtlige del
- angivelse af tekster og multimodale tekster anvendt under forberedelsen
- angivelse af digitale medier, herunder musik og video, der evt. indgår i prøven
- elevernes og lærerens underskrifter

De praktiske øvelser og tiden i praksisprogrammet skal fordeles ligeligt mellem de to lodtrukne indholdsområder. Oversigten over praktiske øvelser skal være med til at skabe en forståelse for, hvad lærer og cen-

forventer at se igennem hele praksisprogrammet. Det er med til at skabe et overblik over praksisprogrammet. Opvarmning skal ligge i tiden inden prøven og ikke indgå i dispositionen, hvis eleverne ikke har trukket *"Fysisk træning"*.

Eleverne skal ved hjælp af en kort redegørelse for valg af tema i forhold til indholdsområderne beskrive, hvorfor de har valgt temaet, og hvordan de vil skabe sammenhæng mellem temaet og de valgte praktiske øvelser inden for indholdsområderne. De skal desuden skrive, hvordan de vil inddrage tema og praksisprogrammet i den mundtlige del.

Fx kunne afsnittene starte med følgende sætninger: *"Vi har valgt temaet XXX, fordi..."*, *"I vores praksis vil vi gerne vise."*, *"I vores efterfølgende samtale vil vi gerne komme ind på..."* og *"Vi vil komme ind på følgende punkter i den mundtlige samtale..."*.

I tilfælde af at eleverne har valgt et selvvalgt tema, skal eleverne skrive, hvilke tematekst(er) de i samråd med læreren har besluttet at anvende under deres forberedelse. (Se afsnittet *"Valg/definition af tema"*).

Dispositionen godkendes af læreren forud for prøven. Hver enkelt gruppe skal aflevere en disposition til læreren i to eksemplarer. Dispositionerne skal være underskrevet af alle i gruppen. Dispositionen er adgangsgivende for aflæggelse af prøven. Det er lærerens opgave at hjælpe og vejlede alle grupper, så de får afleveret til tiden.

Elever der ikke har afleveret en underskrevet disposition til tiden, kan ikke aflægge prøve.

Grupperne afleverer dispositionen, således at læreren har tid til at sørge for at materialet, der danner grundlag for prøven, kan gøres tilgængeligt for censor senest 14 dage for prøveafholdelsen. Det er en fordel for censor, hvis man sætter billeder af eleverne på dispositionen.

Der vil kunne ændres i dispositionen under elevernes forberedelse frem mod prøven i tilfælde af udvikling og ændringer i programmet i forhold til indholdet i praksisprogrammet. De lodtrukne indholdsområder kan der ikke ændres på.

Hvis der er ændret i dispositionen, skal revideret eksemplar medbringes til prøven til både lærer og censor.

Dispositionen tæller ikke med i bedømmelsen, men danner udgangspunkt for elevernes prøve. Vurderingen af eleverne begynder først, når prøven begynder, altså når praksisprogrammet begynder.

Dispositionen er vejledende, og der kan forekomme ændringer i indholdet af praksisprogrammet helt frem til prøven.

Eksempel på disposition

Disposition for prøven i idræt	
Gruppens medlemmer:	Anne Andersen, Søren Sørensen, Hans Hansen og Ib Ibsen.
Indholdsområder:	A) Dans og udtryk B) Løb, spring og kast
Tema:	Idræt og historie

Praksisprogrammet	
Indholdsområde A	Indholdsområde B
Folkedans I traditionel forstand Hip hop dans fra New York Jump Style fra Belgien Vi bevæger os fra en aktivitet til en anden vha. udtryks-aktiviteter, hvor vi sejler, flyver, kører med tog og i bil.	Basisøvelser inden for løb og spring samt • Mini stafetter med fokus på aflevering af depeche• Løb på forskellige måder• Afslutter med en "rigtig" stafet, hvor der er fokus på løbestil og aflevering af depeche• Forøvelser til længdespring på 3 niveauer• Afslutter med det færdige længdespring

Redegørelse for valg af praksisøvelser og sammenhæng med tema i forhold til praksisprogram og mundtlig del

- Vi har valgt Idræt og historie, da vi finder det interessant, hvordan historien inden for både dansen og atletikken har udviklet sig på godt og ondt. Vi er optaget af, at atletikkens historie går helt tilbage til de Olympiske lege i 776 f. Kr. og udviklingen af denne. Vi er også optaget af de forskellige danses historie, hvor de kommer fra og hvordan de opstod.
- I vores praksisprogram vil vi gerne vise vores bud på en historisk udvikling i dansen, som er gået fra fællesskab til det individuelle, samt hvordan atletikken har udviklet sig gennem tiden fra den individuelle præstation til en holdpræstation.
- I vores efterfølgende samtale vil vi gerne komme ind på, hvordan det kan være, at historien har ændret sig gennem tiden på godt og ondt. Vi vil også perspektivere til egne erfaringer og vores egne tanker omkring dette, da vi ser både fordele og ulemper.

Anvendte tekster og multimodale tekster

<http://historienet.dk/kultur/sport/sport-sportens-historie>
<http://dansk-atletik.dk/om-atletik/atletikkens-historie.aspx>
<https://faktalink.dk/titelliste/hiph>
Dansehjulet
[https://vicekosmos.dk/fileadmin/user_upload/viden_udvikling/sundhedsfremme/publikationer/plakater/Idr%C3%A6tsplakat - dansehjul.pdf](https://vicekosmos.dk/fileadmin/user_upload/viden_udvikling/sundhedsfremme/publikationer/plakater/Idr%C3%A6tsplakat_-_dansehjul.pdf)

Evt. anvendte digitale medier

- Baggrundsbilleder af forskellige dansestile og atletikdiscipliner

Lærer underskrift

Elev underskrifter

Forberedelse og hjælpemidler

Når dispositionen er udarbejdet og godkendt af læreren, påbegynder eleverne den praktiske udarbejdelse og træning af deres praksisprogram og forberedelse til den mundtlige del.

Læreren udarbejder – eventuelt i samarbejde med skolens leder – en plan for, hvornår grupperne kan træne på skolen, så de har mulighed for vejledning i den planlagte øvetid. Det er skolelederens ansvar at skabe de bedste rammer for eleverne, så de kan træne og øve inden for de bedst mulige rammer.

Andre end faglæreren kan godt varetage opsyn med eleverne, hvis faglæreren ikke selv har mulighed for det. Men det vil være mest hensigtsmæssigt, at det er faglæreren, så der også kan vejledes, mens der øves.

Opsyn er ikke påkrævet, når eleverne træner uden for skoletiden og uden for skolen. Hvis eleverne træner uden for skolen i skoletiden, er det stadig skolens ansvar.

Skolen stiller, i det omfang det er muligt, de nødvendige remedier til rådighed for eleverne.

Under hele prøveforløbet må eleverne benytte alle hjælpemidler. Dette omfatter eksempelvis egne noter, tekster og multimodale tekster, digitalt udstyr og internettet. Endvidere må eleverne benytte idrætslige hjælpemidler og andre redskaber og udstyr i det omfang, man har forholdt sig til lokale retningslinjer og regler. Der kan være lokale regler i brug af fx afsætsredskaber.

Brugen af internettet

Eleverne kan frit bruge internettet i deres forberedelsesperiode frem mod prøven. Eleverne der ønsker, at tilgå nettet under prøven skal i deres forberedelsesperiode beslutte, hvad eleverne vil tilgå på internettet. Det kan være en musikliste, en film eller billeder. Der må under prøven ikke søges ny viden på internettet. Det kan fx være, at eleverne skal forklare en bevægelsesanalyse vha. en film, så skal filmen være udvalgt og hentet ned fra internettet i forberedelsesperioden og ikke søges efter under selve prøven. Eleverne skal på deres disposition angive, hvilke digitale medier herunder musik og video, der evt. indgår i prøven.

Lærerens opgaver

Undervisningsbeskrivelse

Undervisningsbeskrivelsen danner forbindelse mellem undervisningen og prøven. Den er udtryk for, hvordan der i undervisningen har været arbejdet inden for fagets 3 kompetenceområder:

Alsided idrætsudøvelse, Idrætskultur og relationer og Krop, træning og trivsel.

Undervisningsbeskrivelsen skal ydermere oplyse om undervisningens form og indhold. Samlet skal undervisningsbeskrivelsen være dækkende for de 3 kompetenceområder i Fælles Mål efter 8.-9. klasses trin. Alle kompetenceområderne skal være beskrevet selv om de ikke alle bliver udtrykt. Fx kan en klasse ved lodtrækningen tilfældigvis ikke trække "Dans og udtryk", men det skal stadig beskrives i undervisningsbeskrivelsen. I tilfælde af at man har undervist i natur-udeliv, og opgiver det til prøven, skal dette indholdsområde også beskrives i undervisningsbeskrivelsen.

Undervisningsbeskrivelsen skal for censor være overskuelig og nem at læse i forhold til, hvad og hvordan der er arbejdet med de tre kompetenceområder, hvilke temaer og hvilken litteratur der er opgivet.

Undervisningsbeskrivelsen kan være med til at give eleverne et overblik over deres undervisningsforløb og

på den måde være en hjælp i deres udarbejdelsesproces for deres praksisprogram og det mundtlige indhold.

Det kan være hensigtsmæssigt at årsplanen og den deraf planlagte og gennemførte undervisning, danner grundlag for undervisningsbeskrivelsen. Beskrivelsen kan opbygges ud fra, hvilke kompetence- og indholdsområder der har dannet grundlag for forløbene, hvilke mål eleverne har arbejdet med, og hvordan disse er blevet evalueret.

Læreren udarbejder en samlet undervisningsbeskrivelse, der indeholder følgende:

- Oplysninger om undervisningens form og indhold herunder de tre kompetenceområder
- Angivelse af minimum tre temaer
- Tekster og multimodale tekster der har været anvendt i undervisningen
- Underskrift af skolens leder

Undervisningsbeskrivelsen udleveres til eleverne umiddelbart efter lodtrækningen af indholdsområderne, så eleverne kan anvende undervisningsbeskrivelsen som inspiration, når de skal vælge tema, udarbejde dispositioner og praksisprogram samt forberede sig til prøvens mundtlige del.

For at sikre at eleverne har et solidt udgangspunkt for valg af tema, udarbejdelse af dispositioner og praksisprogram, kan det tilstræbes, at udarbejdelsen af undervisningsbeskrivelsen finder sted løbende efter hvert afsluttet undervisningsforløb. Dette sker for at sikre mere undervisningstid til vejledning og træning af praksisprogrammet.

Undervisningsbeskrivelsen sendes til censor senest 14 dage før prøveafholdelsen. Undervisningsbeskrivelsen giver censor indblik i, hvorledes der har været arbejdet inden for kompetenceområderne, og den danner grundlag for den idrætsfaglige dialog under den mundtlige del af prøven.

Eksempel på en undervisningsbeskrivelse

Undervisningsbeskrivelse for faget idræt:	
Skole: (navn på skole)	Andersen skole
Klasse: (navn på klasse)	9.A
Lærer: (navn på lærer)	Anders Andersen
Forløb: (en overskrift på forløbet)	Mig og min krop (Forløb 1)
Tema/temaer: (en betegnelse af tema/temaer, der har været i fokus i dette forløb)	Idræt og identitet Idræt og sundhed
Kompetenceområder:	Krop, træning og trivsel
Kompetencemål:	Eleven kan vurdere samspil mellem krop, træning og trivsel i et aktuelt og fremtidigt perspektiv
Fælles mål	Mål
<u>Fysisk træning (Fase 1)</u> Eleven kan formidle et opvarmningsprogram tilrettelagt i samarbejde med andre Eleven har viden om opvarmningsprogrammets formål, struktur og variationsmuligheder <u>Krop og identitet (Fase 2)</u> Eleven kan vurdere fysisk aktivitets effekt på krop og identitet Eleven har viden om idrætsudøvelses betydning for krop og identitet	1. Eleverne kan vise deres egne opvarmningsprogrammer med bestemte formål 2. Eleverne kan skriftligt formidle, hvilken betydning træningsprogrammet har for deres krop og sundhed. 3. Eleverne kan indgå i en samtale om egen og andres identitet i forhold til fysisk aktivitet.
Forløbsbeskrivelser:	Forløbet varer 5 uger Gennem hele 9. klasse har vi arbejdet med forskellige former for opvarmning, der har været målrettet en aktivitet. Eleverne har gruppevis stået for denne opvarmning. I dette forløb bliver eleverne bl.a. præsenteret for Andersen testen i den første lektion. Eleverne placeres i grupper i forhold til, hvordan de klarede testen. De der løb længst, blev placeret i samme gruppe, herefter en gruppe med de næstbedste osv. Herefter fik de til opgave at sammensætte et træningsprogram med konditionstræning, så de kunne klare testen endnu bedre end første gang. De skulle i fællesskab udarbejde et træningsprogram, som alle kunne gennemføre, og som de kunne formidle og vise for hinanden i grupper. Grupperne arbejdede individuelt og i makkerpar med sparring fra læreren. Afslutningsvis skulle alle elever gennemføre Andersen testen igen og aflevere deres træningsprogram på skift, hvor de også gav udtryk for, hvilken betydning træningsprogrammet havde haft for dem selv og deres sundhed.
Evaluerings:	Der blev løbende foretaget en evaluering, idet læreren var vejleder, mens eleverne udarbejdede træningsprogrammerne. Slutevalueringen bestod i, at grupperne skulle vise deres træningsprogram og aflevere en skriftlig rapport med deres træningsprogram og de tanker og overvejelser, de havde haft før, under og efter de 5 uger i forhold til krop, identitet og sundhed.
Tekster/links:	Fysiologi fra DGI (s. 4-7) Fysiologi fra DGI (s. 4-7)

Styrketræning med egen kropsvægt fra Fitproject (s. 1-6) http://fitproject.dk/artikler/styrketraening-med-kropsvaegt Krop og identitet fra Det danske filminstitut (s.2-10) http://www.google.dk/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=4&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwi5I5vChYLNahVBESwKHYISBL4QFggrMAM&url=http%3A%2F%2Fwww.dfi.dk%2F~%2Fmedia%2FSektioner%2FFilm%2520i%2520skolen%2FUv-materia-ler%2FSport%2520og%2520identitet%2520NY%2520PDF.ashx&usg=AFQjCNFX8E_fYgC6FhWbp3TrBtgh_BWa9A&sig2=8rtqto53-U3flk6GTDKPYw	
Lærerens underskrift:	Skolelederens underskrift:

Tekstopgivelse

Der opgives 15-20 normalsider ligeligt fordelt mellem tekster til de udvalgte temaer og idrætsfaglige teori tekster, der har været genstand for undervisning på 8. og 9. klassetrin. Multimodale tekster som fx billeder, lyd, film, hjemmesider m.m., kan også opgives, hvis de har været anvendt i undervisningen, men tæller ikke med i de 15-20 normalsider. Henvisningerne til de multimodale tekster angives også med kilde fx titel og link på den anvendte hjemmeside. Elevernes egne producerede materialer fx filmklip m.m. kan ikke opgives – heller ikke selvom de findes på nettet.

Det er lærerens faglige vurdering om en tekst, der indeholder billeder eller modeller, skal opgives som en multimodal tekst eller en normalside tekst. Det vurderes ud fra den måde, teksten er blevet anvendt på i undervisningen – og om vægtningen har været på tekst eller fx billeder, grafer med mere.

Tekstopgivelsen sendes sammen med undervisningsbeskrivelsen, dispositionerne og tidsplanen til censor. Tekstopgivelserne skal være tilgængelige for censor og det anbefales, at man printer alle tekster ud og at de sendes sammen med opgivelsen.

Indeholder tekstopgivelsen tekster fra et digitalt undervisningsforlag skal de udprintes og sendes til censor sammen med tekstopgivelsen, da det ikke kan garanteres, at censor har adgang til de digitale tekster.

I tilfælde af, at en gruppe vælger et selvvalgt tema, er det deres opgave i samråd med læreren at udvælge en til to tekster inden for deres selvvalgte tema. Dette skal forstås således, at gruppen skal vælge en til to tekster inden for deres selvvalgte tema, som de erstatter for tilsvarende tematekster. Deres samlede tekst-opgivelse skal ende på 15-20 sider ligeligt fordelt mellem tematekster og idrætsfaglige tekster. Disse tekster påføres elevernes disposition, printes ud og vedlægges gruppens disposition, som gøres tilgængelige for censor.

Et eksempel på en tekstopgivelse

Tekstopgivelser	15-20 sider
Temaer	Der opgives tekster, der berører de tre udvalgte temaer.
Idrætsfaglige teoritekster	Der opgives tekster af idrætsfaglig karakter, fx anatomi eller fysiologi tekster.
Multimodale tekster	Der er ikke krav om opgivelse af multimodale tekster, men det er en mulighed.
	Multimodale tekster er tekster, der ikke kan tælles. Det kan være billeder, lyd, film, hjemmesider m.m. Her kunne fx opgives en video af et strakt fald, der har været brugt i undervisningen. Husk, at hvis der opgives sider fra en hjemmeside, er det vigtigt, at man lokaliserer siden med et præcis link. Det er fx ikke nok at angive hjemmesidens navn. Man skal angive den konkrete side, der har været arbejdet på, samt hvilken dato man fandt siden. Fx betegner http://traenerguiden.dgi.dk/ den overordnede hjemmeside, men siden, hvor det strakte fald er angives som: http://traenerguiden.dgi.dk/Gymnastik/øvelsesbank/Redskabsaktiviteter/6392?a=5487,6393,6392,6391,5682,6482,5674,6390,6480,6389,5724,6388,5740,5638,5623,6387,5732,5734,6487,5626,5675,5630

Tidsplan

Det er lærerens ansvar at fordele grupperne inden for en tidsplan.

Når tiderne fordeles, kan det være en fordel, at der er afsat lidt tid mellem grupperne. Det er vigtigt, at læreren forbereder eleverne på, at når den ene gruppe er inde til den mundtlige del, skal næste gruppe gøre sig klar til deres praksisdelt dvs. fx stille rekvisitter op, opstille baner, finde bolde m.m. frem, så alt er klar, når den foregående gruppe har fået deres vurdering.

I planlægningen af tidsplanen er det en god ide at medtænke, hvor prøverne afholdes, sådan at eleverne får bedst mulige rammer for at opstille til deres prøve. Fx vil det ikke være hensigtsmæssigt at placere to grupper, der begge har krævende redskabsbaner lige efter hinanden, medmindre grupperne benytter de samme redskaber.

Det er vigtigt, at der også er plads til pauser i tidsplanen, da prøven kan være lang for fx 4-5 mands grupper.

Tiden starter, når prøven går i gang. Tiden kan ikke sættes på pause eller forlænges på baggrund af transport mellem stederne, hvor prøven afvikles (jf. afsnittet om tid og sted). Det er censor, der bestemmer, hvornår prøven afsluttes.

Når tidsplanen laves, kan det være en fordel at aftale med censor, hvornår prøverne skal gå i gang.

Eksempel på tidsplan

Tidspunkt	Navne	Pulje A	Pulje B	Tema
9.00-9.55	Mette, Abdul, Tim, Andrea	Kropsbasis	Boldbasis og boldspil	Idræt og samarbejde
10.05-10.40	Jeppe, Søren	Dans	Fysisk træning	Idrættens historie
10.40-11.00	PAUSE			
11.00-11.45	Thorbjørn, Sofie, Mads	Redskabsaktiviteter	Natur/udeliv	Idrætskultur
11.55-13.00	Gustav, Emilie, Melih, Sheila, Jonas	Kropsbasis	Løb, spring og kast	Idrættens historie

Info til eleverne

Eleverne skal inden prøven orienteres om prøvekravene, vurderingskriterierne og prøvens forløb.

Eleverne skal have en kopi af undervisningsbeskrivelsen og tekstopgivelserne samt en tidsplan, når den er klar.

I forbindelse med gennemgangen af prøvens form og indhold er det vigtigt at minde eleverne om, at de til prøven skal medbringe dispositionen, og at de gerne må medbringe egne noter til både den praktiske og den mundtlige prøve. Noterne kan med fordel være i stikordsform for at undgå, at eleverne blot sidder og læser op.

Vi anbefaler, at det er eleverne, der påbegynder den mundtlige del, således at de tager styringen og dermed er med til at styre samtalen i den retning, de ønsker det. Den mundtlige del af prøven er en reflekterende samtale, og eleverne skal derfor være forberedt på en dialog mellem lærer/censor og eleverne.

Det kan være en fordel, at udlevere en tjekliste til eleverne i forbindelse med deres forberedelse frem mod prøven. Her er et eksempel på en sådan liste:

Eksempel på en tjekliste til eleverne til prøven i idræt

1. Planlæg jeres program minut for minut. Hvor skal det foregå? Hvilken rækkefølge? Hvor lang tid tager det? Hvordan kommer I fra en aktivitet til en anden?
2. Vær sikker på at I bruger hele tiden! Ikke for lidt tid eller for meget tid! Øv jeres program og tag tid!
3. Vær sikker på at jeres program er ligeligt fordelt mellem de to indholdsområder.
4. Vær sikker på at jeres program viser jeres tema. At jeres øvelser, aktiviteter og spil viser jeres tema.
5. Forbered jeres mundtlige del, så I starter med at forklare jeres valg; hvorfor har I valgt at tage de forskellige øvelser mm med i jeres program i forhold til indholdsområder og tema. Uddyb jeres tema med teori og perspektiver. Medbring evt. en analyse, en model eller andet som I vil gennemgå.
6. I skal sørge for, at alle får taletid.
7. Sørg for at teknikken virker (musik, projektor, airtrack mm.)
8. Sørg for at have styr på de redskaber, rekvisitter og bolde, som I skal bruge.
9. Få styr på jeres aftaler med hjælpere, der skal styre musikken, hjælpe med at sætte redskaber op og være kaniner i jeres program.
10. I skal forberede lokalerne, imens de andre er til den mundtlige del af prøven.
11. Husk at tage smykker af, sæt håret, tag noget tøj på der skaber et hold evt. samme t-shirts eller samme farve tøj. Spyt tyggegummi ud og tag passende fodtøj på.
12. Tjek tidsplanen så I er klar.
13. Træk vejret og nyd det!

God fornøjelse med prøven!

Selve prøven

Den praktiske del trin for trin

1. Prøven begynder

Prøven begynder, når eleverne går i gang med praksisprogrammet. Der er ikke mulighed for pause i prøvetiden. Prøvetiden skal foregå uden stop.

2. Steder for prøven

Det er muligt for eleverne at fremlægge deres praktiske del både ude og inde og i flere rum (jf. afsnittet om tid og sted for prøven).

3. Flere eksaminatorer

I tilfælde af at der er flere lærere tilknyttet en klasse, der er til prøve, vælger lærerne, hvem der er eksaminator, og dermed hvem der vurderer eleverne (jf. afsnittet om eksaminator).

4. Sikkerhed

Det er vigtigt, at der bliver taget hensyn til sikkerheden, og at skolens ledelse inddrages i disse beslutninger. (jf. afsnittet om sikkerhed).

5. Hjælpere

Eleverne kan i deres praksisprogram inddrage hjælpere til praktiske opgaver eller som deltagende hjælpere i selve programmet (jf. afsnittet om hjælpere).

6. Hjælpemidler

Det er tilladt, at eleverne anvender hjælpemidler og rekvisitter i deres prøve, hvis det er med til at understøtte deres prøve (jf. afsnittet om hjælpemidler og rekvisitter).

7. Vurdering

Lærer og censor observerer og vurderer elevernes fremlæggelse af praksisprogram i forhold til vurderingskriterierne og ud fra de punkter, eleverne bliver prøvet i (jf. afsnittet om vurderingskriterier).

8. Kommunikation

Kommunikationen mellem censor og lærer før og undervejs i prøven kan virke forstyrrende og være med til at påvirke vurderingen. Derfor anbefales det, at lærer og censor først kommunikerer om vurderingen efter endt prøve.

9. Fordeling af tid

Praksisprogrammets indhold skal være ligeligt fordelt mellem de to indholdsområder, og det påhviler gruppen, at alle gruppemedlemmer deltager lige meget under udførelsen af de praktiske øvelser. Fx er det ikke nok at danse i 3 minutter og spille bold i 17 minutter. Fordelingen af tiden mellem den praktiske og den mundtlige del til prøven skal afspejle undervisningen og fagets mål.

10. Hjælpere

Eleverne må godt bruge hjælpere til at understøtte deres praksisprogram. Hjælperne kunne fx være spillere i en holdaktivitet, hvor dette vil være hensigtsmæssigt, eller styre musikken, holde rekvisitter el. lign. (jf. afsnittet om hjælpere).

Den mundtlige del trin for trin

Prøvens mundtlige del foregår umiddelbart i forlængelse af den praktiske del, og den foregår som en samtale mellem eleverne og læreren. Censor kan stille uddybende spørgsmål.

Undervejs i samtalen påhviler det læreren, at alle elever i gruppen får mulighed for at komme til orde.

Eleverne kan vælge at være mundtlige undervejs i den praktiske del af prøven. Man skal dog være opmærksom på, at eleverne ikke lader den mundtlige del tage over i deres praksisprogram. Det er vigtigt, at eleverne skaber flow i praksisdelen, og får vist deres kropslige færdigheder inden for de to indholdsområder.

1. En reflekterende samtale

Samtalen er en reflekterende samtale i en idrætsfaglig dialog med udgangspunkt i elevernes praksisprogram og deres overvejelser i forhold til tema og indholdsområder.

Eleverne kan med fordel tage udgangspunkt i et forberedt oplæg.

2. Noter

Eleverne må gerne medbringe noter til både den praktiske og mundtlige del, dog er det at foretrække, at de kun har skrevet stikord, så det ikke bliver en oplæsning og udenadslære, da det gerne skulle ende i en reflekterende samtale.

3. Vurderingen

Der gives individuelle karakterer, der er dækkende for både prøvens praktiske og mundtlige del. Vurderingen er en helhedsvurdering af eleverne.

Tid og sted for prøven

Det er vigtigt at pointere, at tiden begynder, når prøven går i gang og først slutter, når prøvetiden er gået. Tiden kan ikke sættes på pause eller afbrydes midt i prøven. Eleverne har ansvaret for, at tiden bliver lige- ligt fordelt mellem de to indholdsområder, og at de fylder tiden ud.

Eleverne kan vælge mellem mange forskellige steder til afvikling af deres prøve fx i en hal, gymnastiksal, på et torv, i en skov el.lign. Prøven kan afvikles indendørs og/eller udendørs. Eleverne kan vælge at starte et sted for derefter at flytte prøven til et nyt sted. På deres "transport stykke" må de gerne vælge at udføre øvelser, der indgår som en del af praksisprogrammet. Transporttiden indgår i den samlede prøvetid. Transporttiden kan også bruges på at formidle noget til lærer og censor, som fx hvilke øvelser de skal i gang med, eller hvilke muskler de skal bruge/arbejde med. Det kan også være en forklaring på noget teknisk, som understøtter praksis.

Hvis man som lærer vurderer, at prøverne ikke kan afholdes på skolen, må man gerne flytte prøverne til en anden lokation, fx det idrætscenter, hvor man har trænet hele året. Censor skal dog være informeret om dette inden prøvedagen.

Eleverne opstiller forud for prøven eventuelle remedier til brug under prøvens praktiske del. De kan søge om hjælp hos andre elever.

Læreren har forberedt, hvor den mundtlige del skal foregå. Det skal være et uforstyrret sted, som kan skabe en god ramme om den mundtlige del af prøven.

Det er en fordel, at lokalet er placeret meget tæt på, hvor praksis foregår, så der ikke bruges tid på at gå frem og tilbage.

Eksaminator

Det er muligt at være flere eksaminatorer ved prøverne i idræt, hvis flere lærere har været ansvarlige for undervisningen. Af hensyn til eleverne anbefaler vi dog, at man nøje overvejer, hvor mange eksaminatorer, der skal eksaminere eleverne. Det kan virke overvældende med flere eksaminatorer.

Vi anbefaler, at der under prøven kun er én lærer, der eksaminerer gruppen og voterer med censor. Hvis man vælger at være to faglærere til stede, så skal man på forhånd have aftalt en rollefordeling. Et eksempel kunne være, at den ene lærer står for selve eksaminationen og voteringen, og den anden lærer hjælper med praktiske forhold såsom musikken, koordinering af eleverne og deres opstilling af remedier m.m.

Det er vigtigt at:

1. Eleverne føler sig trygge under eksaminationen og ikke er i tvivl om, hvem der eksaminerer dem. Det kan skabe forvirring, hvis der er flere voksne, de skal forholde sig til.
2. At der ikke opstår en ulige fordeling mellem censor og lærerne og dermed en uligevægtig påvirkning i forhold til karaktererne.

Sikkerhed

Det er vigtigt, at eleverne udfører øvelser m.m. med sikkerhed, således at eleverne ikke kommer til skade. Det kunne fx være i form af modtagere ved udfordrende spring, og bare tæer eller gymnastiksko på redskaber eller ved akrobatik, så eleverne ikke glider. Det kan i nogle tilfælde også være nødvendigt, at det er læreren, der fungerer som modtager af hensyn til sikkerheden.

Sikkerheden skal være det vigtigste element i alle øvelser, så eleverne ikke udsætter sig selv for fare. Eleverne skal kunne foretage kvalificerede valg, som ikke udsætter dem for unødvendig fare.

I forhold til brugen af afsætsredskaber henviser vi til Sundhedsstyrelsens anbefalinger, og gør opmærksom på, at skoler eller kommuner kan have egne regler for brugen af afsætsredskaber, antal rotationer mm.

Det er skolens leder, der har ansvaret for sikkerheden før og under prøven.

Hjælpere

Til praksisprøven må eleverne gerne benytte hjælpere, der skal understøtte deres praksisprogram som fx. at være spilfordeler, partnere i dans, spillere i en holdaktivitet, sikkerhedsmodtagning, hjælpere til rekvisitter, musik m.m.

Hjælperne kan både have en praktisk funktion i forhold til fx redskaber og musik og en deltagende funktion, fx hvis en gruppe har brug for en ekstra deltager, for at en pardans kan fungere, når man er ulige i gruppen, eller hvis der er brug for flere deltagere til et hold at spille mod.

Eleverne må også gerne inddrage hjælpere i tilfælde, hvor de andre elever i gruppen ikke har kompeten-

cerne til at understøtte deres praksis. Dette kunne fx være som partner til at danse tango eller som sikkerhedsmodtager ved et kompliceret spring.

Det er dog vigtigt, at eleverne er bevidste om, at det er dem, der bedømmes og ikke deres hjælpere.

Hjælpemidler og rekvisitter

Eleverne må gerne medbringe hjælpemidler og rekvisitter, hvis det understøtter deres praksisprogram og tema.

Det kunne fx ske i et praksisprogram med temaet "Idræt og kultur", hvor eleverne ville vise, at de var på en rejse rundt i forskellige kulturer, og derfor havde en kuffert med og transporterede sig på et skateboard.

Dette er tilladt så længe hjælpemidlerne understøtter eleverne i deres praksisprogram, uanset om de er småskadet, fysisk eller psykisk handicappede, eller blot er kreative el.lign.

Prøve på særlig vilkår og fritagelse

I henhold til prøvebekendtgørelsens § 28 skal skolens leder tilbyde særlige prøvevilkår til elever med psykisk eller fysisk funktionsnedsættelse eller tilsvarende vanskeligheder, når dette er nødvendigt for at ligestille disse elever med andre i prøvesituationen.

I prøvemappen på ministeriets hjemmeside www.uvm.dk/fp - afsnittet: "Prøve på særlige vilkår" findes vejledning, som beskriver vilkår og muligheder for at tilrettelægge prøve på særlige vilkår i de enkelte fag.

Fritagelse for aflæggelse af en obligatorisk prøve

Skolens leder kan træffe afgørelse om, at en elev fritages fra en eller flere af folkeskolens obligatoriske prøver på baggrund af betydelig funktionsnedsættelse eller utilstrækkelige danskundskaber, hvis prøveaflæggelse af denne grund ikke skønnes hensigtsmæssig.

Fritagelse kan omfatte en eller flere prøver eller delprøver. Fritagelse kan fx ske for følgende typer af elever med funktionsnedsættelser:

- Elever med multiple funktionsnedsættelser uden verbalt sprog
- Elever med svære generelle indlæringsvanskeligheder

Sent ankomne elever

En elev, som ankommer til Danmark sent i skoleforløbet, kan fritages for at aflægge en eller flere af folkeskolens obligatoriske prøver, hvis det skønnes at prøveaflæggelse ikke anses for hensigtsmæssigt på grund af elevens utilstrækkelige danskundskaber.

I prøvemappen på ministeriets hjemmeside www.uvm.dk/fp - afsnittet: "Prøver på særlige vilkår" findes vejledning, som beskriver vilkårene for fritagelse for en eller flere obligatoriske prøver.

Censor

Censor skal påse, at prøverne er i overensstemmelse med målene og de øvrige krav i reglerne om faget og prøverne.

Censor skal i øvrigt medvirke til og påse, at eleverne får en ensartet og retfærdig behandling, og at deres præstationer får en pålidelig bedømmelse.

Undervisningsbeskrivelse, tekstopgivelser, dispositioner og tidsplan sendes, så de er censor i hænde senest 14 kalenderdage før prøven.

Når censor har modtaget materialet, kontakter han eller hun læreren. Lærer og censor drøfter derefter eventuelle tvivlsspørgsmål og afklaringer inden prøvedagen.

Censor er pålagt at læse den litteratur, der er opgivet, også hvis eleverne har valgt et selvdefineret tema og dermed en anden litteratur. Dette er for at sikre, at eleverne vurderes lige og har lige vilkår, når de går til prøve.

Reglerne for censors opgaver fremgår af § 49 i prøvebekendtgørelsen.

Vurderingskriterier

Vurderingen af den enkelte elev sker med udgangspunkt i de tre kompetencemål for faget, og de færdigheds- og vidensmål, som er i de lodtrukne indholdsområder for gruppen samt sammenhæng med tema og praksisprogram.

Der er tale om en helhedsbedømmelse, hvor de bedømmes og prøves i følgende 3 områder:

1. Kropslige færdigheder

- a) at tage kvalificerede valg
- b) at vise kvalitet i bevægelse

2. Sammensætning af praksisprogram

- a) praksisprogrammets sammenhæng med tema
- b) idrætslige færdigheder
- c) at udvikle idrætslige aktiviteter
- d) samarbejde

3. Idrætsfaglig viden

- a) i forhold til valgte tema
- b) i forhold til programmets to indholdsområder
- c) anvendelse af fagord og begreber

I forhold til kropslige færdigheder tager vurderingen udgangspunkt i, om eleverne kan foretage kvalificerede valg i forhold til øvelsesvalg og niveau og på selve kvaliteten af bevægelsens udførelse. Eleverne vurderes på deres idrætslige færdigheder og deres evne til at udvikle idrætslige færdigheder.

I forhold til elevernes sammensætning af praksisprogram skal de i deres valg af øvelser/aktiviteter/bevægelser vise, at de har opnået målene i deres indholdsområder. Fx skal de vise beherskelse af tekniske og taktiske elementer i boldspil. I kropsbasis skal eleverne kunne fastholde koncentration og fokus i idrætsudøvelsen. Eleverne vurderes på deres evne til at samarbejde. Eleverne vurderes på deres sammensætning af praksisprogram og i forhold til, om der er sammenhæng med temaet. Det sidste område drejer sig om elevernes faglige viden. Hvordan sætter de deres viden i spil i forhold til deres tema og indholdsområder. Formår eleverne at bruge korrekte fagord og begreber.

Helhedsvurderingen skal ske på baggrund af det, eleverne præsterer på dagen inden for de tre områder. En videooptagelse, der er optaget i undervisningen, indgår ikke som en del af bedømmelsen på kropslige færdigheder, men kan indgå, hvis det er i forhold til en bevægelsesanalyse, som de vil anvende for at understøtte deres idrætsfaglige viden.

Karakteren gives således på baggrund af en helhedsbedømmelse af elevernes evne til at opfylde en række af fagets fælles mål i relation til de indholdsområder og det tema, som gruppen har trukket og valgt.

Der gives individuelle karakterer, selvom det er en gruppeprøve. Det betyder også, at hvis en elev i en gruppe ikke har præsteret det samme som gruppens øvrige medlemmer, må det ikke påvirke de andre negativt.

I vurderingen er det vigtigt både at medtage præstationens positive og negative sider. Det kan fx være i de valg af øvelser, som eleverne har valgt. Her kan de både vise kvalificerede og mindre kvalificerede valg. Det kan også være, at det skinner tydeligt igennem, om den enkelte elev har samarbejdet med gruppen eller ej.

I tilfælde af at gruppen ikke udfylder tiden og fordeler indholdsområderne ligeligt, vil det påvirke den samlede vurdering.

Bedømmelse/vejledende karakterbeskrivelse

Efter den mundtlige del af prøven forlader eleverne lokalet, mens lærer og censor drøfter præstationen og giver én karakter pr. elev. Eksaminator og censor skal tage notater om elevernes præstation, og censor skal give sit forslag til karakter først. Når eksaminator og censor er enige om karaktererne, kaldes eleverne ind i prøvelokalet, hvor de modtager deres karakterer sammen med en uddybende forklaring, der begrundes karakteren.

Eleverne har mulighed for at modtage deres karakterer individuelt.

Er der blot én elev, der ikke ønsker, at karaktererne gives samlet, skal alle have deres karakter individuelt.

Karakteristik af den fremragende præstation (12)

- Eleven udviser stor sikkerhed i de kropslige færdigheder. Eleven kan tage kvalificerede valg og udvise høj kvalitet i komplekse bevægelsesmønstre.
- Eleven disponerer tiden fornuftigt i gennemførelsen af et alsidigt og fagligt sammenhængende praksisprogram, hvor der udvises høj grad af samarbejde.
- Eleven kan i den efterfølgende samtale klart og overbevisende begrunde de trufne valg fra praksisprogrammet. Eleven kan med stor sikkerhed analysere praksisprogrammet og anvende viden om og forståelse for temaet og de lodtrukne indholdsområder i en idrætsfaglig diskussion.
- Eleven kan nuanceret sprogligt udtrykke sig om idrætspraksis med korrekte fagord og begreber.

Karakteristik af den gode præstation (7)

- Eleven udviser sikkerhed i dele af de kropslige færdigheder og kan træffe gode valg i fremvisningen af praksis.
- Eleven har sammensat et godt praksisprogram og skaber i nogen grad sammenhæng mellem tema og indholdsområderne. Eleven formår at samarbejde.
- Eleven kan i den efterfølgende samtale redegøre for valg af tema i forhold til indholdsområderne og i nogen grad inddrage idrætsfaglig viden.
- Eleven kan sprogligt udtrykke sig om idrætspraksis med fagord og begreber.

Karakteristik af den tilstrækkelige præstation (2)

- Eleven udfører øvelserne, men er usikker i mange af de kropslige færdigheder og træffer få gode valg i fremvisningen af praksisprogrammet.
- Elevens fremvisning bærer præg af manglende evne til at planlægge og udføre øvelser, og der er kun lille grad af sammenhæng mellem tema og indholdsområderne. Eleven formår kun i et vist omfang at samarbejde.
- I den efterfølgende samtale viser eleven et begrænset kendskab til idrætsfaglig viden, og formår i minimal grad at reflektere over det valgte tema i forhold til indholdsområderne.
- Eleven viser en usikkerhed i forhold til sprogligt at udtrykke sig om idrætspraksis med rigtige fagord og begreber.

Sygdom og skader

Hvis én elev i en gruppe er syg eller bliver skadet umiddelbart forud for eller under prøven i idræt, og derfor ikke kan gennemføre prøven, skal denne elev aflægge en ny prøve snarest muligt. Eleven, der går til sygeprøve, går til prøve med samme disposition og indholdsområder. Eleven kan ændre i dispositionen, sådan at den er tilpasset det antal elever, der går til sygeprøve i tid og indhold. Det kan være nødvendigt at tilrettelægge sygeprøven for eleven, der er blevet syg eller skadet, som en individuel prøve.

Ved denne prøve kan der anvendes "hjælpere", hvis det er muligt.

En elev, der bliver skadet umiddelbart op til 9. klasseprøven, kan desuden vælge at gennemføre prøven i idræt, i det omfang det er muligt på trods af skaden. En elev skal i disse tilfælde bedømmes på samme vilkår som andre elever. Det er en vurdering af elevens præstation under prøven, som gælder for vurderingen.

Resten af gruppen må gennemføre prøven uden den pågældende elev. Gruppen kan eventuelt anvende "hjælpere" som stand-ins for eleven, der ikke kunne gennemføre prøven. I tilfælde af frafald i en gruppe kan gruppen ændre i deres praksisprogram og deres mundtlige del, sådan at programmet passer til gruppens størrelse. Der kan vælges at skæres i tiden med 10 minutter pr. elev, der frafalder, eller de kan beholde tiden i respekt for det program, de har tilrettelagt. Det er en vurderingssag, der skal tilgodese de resterende gruppemedlemmer.

Bilag

15. Bekendtgørelse

15.1. Prøven er praktisk/mundtlig.

15.2. Prøven foregår i grupper bestående af 2-5 elever.

15.3. Læreren vælger i samråd med eleverne minimum tre temaer med udgangspunkt i Fælles Mål, som har været genstand for undervisning i faget på 9. klassetrin. Temaer fra 8. klassetrin kan inddrages.

15.4. Der udfærdiges en undervisningsbeskrivelse, hvoraf de tre temaer fremgår. Undervisningsbeskrivelsen omfatter endvidere oplysninger om undervisningens form og indhold indenfor fagets kompetenceområder. Det fremgår af undervisningsbeskrivelsen, hvilke tekster og multimodale tekster, der har været anvendt i undervisningen. Der opgives mellem 15-20 normalsider, der fordeles ligeligt mellem tekster i forhold til de udvalgte temaer og tekster i forhold til idrætsfaglig teori. Eleverne får udleveret undervisningsbeskrivelsen snarest muligt efter faget er udtrukket.

15.5. Eleverne trækker gruppevis to indholdsområder angivet i henholdsvis pulje A og pulje B senest 5 skoledage før de skriftlige prøver begynder og tidligst den 1. april. Hver gruppe har således trukket ét indholdsområde fra hver pulje. Grupperne vælger derefter et af de overordnede temaer eller et selvdefineret tema med godkendelse af læreren. Tema og indholdsområder skal danne udgangspunkt for udarbejdelsen af et praksisprogram og den efterfølgende reflekterende samtale.

Indholdsområdet Natur og udeliv kan vælges, og hvis det er tilfældet, skal indholdsområdet indgå i pulje B.

Puljerne indeholder følgende indholdsområder:

Pulje A	Pulje B
Redskabsaktiviteter	Boldbasis og boldspil
Dans og udtryk	Løb, spring og kast
Kropsbasis	Fysisk træning
	Natur og udeliv

15.6. Eleverne udarbejder gruppevis forud for prøven og med vejledning fra idrætslæreren en disposition for et praksisprogram, som skal fremvises til prøven. Dispositionen skal indeholde:

- angivelse af valgt tema samt de to lodtrukne indholdsområder,
- en kort redegørelse for sammenhæng mellem tema og indholdsområder,
- en kort oversigt over de praktiske øvelser i praksisprogrammet,
- angivelse af tekster og multimodale tekster anvendt under forberedelsen,
- angivelse af digitale medier, herunder musik og video, der eventuelt indgår i prøven samt
- elevernes og lærerens underskrifter.

15.7. Dispositionen afleveres i 2 eksemplarer til idrætslæreren forud for det praktiske arbejde med praksisprogrammet. Idrætslæreren vejleder gruppevis frem mod afholdelse af prøven.

15.8. Den praktiske del af prøven består i udførelsen af et praksisprogram, der er sammensat med udgangspunkt i det valgte tema og de lodtrukne indholdsområder. De to indholdsområder skal fordeles ligeligt i sammensætning af praksisprogrammet.

15.9. Den mundtlige del af prøven består af en samtale mellem gruppen og eksaminator samt eventuelt censor, og forløber som en idrætsfaglig dialog med udgangspunkt i elevernes praksisprogram. Eleverne kan medbringe egne noter til prøven. Samtalen foregår i umiddelbar forlængelse af den praktiske prøve.

15.10. Prøven tilrettelægges, så kun én gruppe aflægger prøve ad gangen. Gruppens samlede prøvetid udregnes som 35 minutter for to elever inklusive tid til votering. Prøven forlænges med 10 minutter for hver ekstra elev.

15.11. Der skal i prøvelokalet være mulighed for at anvende computer, musikanlæg og eventuelt projektor.

15.12. Der prøves i

kropslige færdigheder

- at tage kvalificerede valg
- at vise kvalitet i bevægelse

sammensætning af praksisprogram

- praksisprogrammets sammenhæng med tema
- idrætslige færdigheder
- at udvikle idrætslige aktiviteter
- samarbejde

idrætsfaglig viden

- i forhold til valgte tema
- i forhold til praksisprogrammets to indholdsområder
- anvendelse af fagord og begreber

15.13. Bedømmelsen gives på baggrund af en helhedsvurdering ud fra graden af målopfyldelse i faget. Dispositionen indgår ikke i bedømmelsen. Der er tale om en helhedsvurdering, hvor de kompetencer, eleven har demonstreret, vægtes i en helhed.

15.14. Eleverne bedømmes individuelt. Der gives én karakter til hver elev.